

Bezdroża

travelbook

Madera

ERGO
HESTIA

Ubezpieczenie
w podróży

Autorka przewodnika: Joanna Mazur

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Agnieszka Borowiecka

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Skład: Michał Sapeta

Projekt okładki: hotmedia Jan Paluch

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorka oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorka oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bemat1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-0084-2

Copyright © Helion, 2015

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**

- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- Nasza społeczność**

Madera

Kup książkę

Poleć książkę

Curral das Freiras

Wieś na dnie głębokiej doliny. Otaczają ją góry gęsto otulone mgłą. Pejzaż niepowtarzalny. Sama podróż w głąb doliny dostarcza wielu niesamowitych wrażeń. Warto tu zaglądnąć (zwłaszcza 1 listopada podczas lokalnego święta), by skosztować pieczonych kasztanów.

Monte

Malownicza miejscowość na szczycie zielonego wzgórza. Monte słynie przede wszystkim ze swoich cudownych tropikalnych ogrodów i pięknych widoków. W okolicach kościoła Nossa Senhora do Monte zobaczyć można postój *carros de cesto* – pojazdów przypominających sanie, będących bardzo oryginalnym środkiem transportu na wyspie. Zjazd z zawrotną prędkością wiklinowym koszem na płozach należy dziś do największych turystycznych atrakcji Madery.

Kup książkę

Poleć książkę

Camacha

Mała miejscowość wewnątrz wyspy, słynąca ze sztuki wikliniarstwa. Oprócz tradycyjnych koszy można tam zobaczyć (i kupić) inne arcydzieła z wikliny. Przy odrobinie szczęścia można też trafić w Camachy na okazjonalnie odbywający się na głównym placu miejskim pokaz rękodzieła. To również ważne miejsce dla wszystkich miłośników futbolu. To właśnie w Camachy odbył się pierwszy na portugalskich ziemiach mecz piłki nożnej – dyscypliny, która jest dzisiaj narodowym sportem Portugalii.

Câmara de Lobos

Malownicze miasteczko rybackie, w którego porcie przycumowane są kolorowe łódeczki i suszą się ryby. Miejsce, w którym zatrzymał się czas. Warto przejść się urokliwymi wąskimi uliczkami, by w którejs z knajpek napić się ponchy i skosztować miejscowego specjału – grillowanego pałasa (*peixe-espada*). Nad miastem góruje Cabo Girão – potężny skalisty klif.

Palheiros de Santana

Charakterystyczne domy z opadającymi aż do ziemi dachami pokrytymi strzechą zdobią krajobraz gminy Santana. Te niewielkie chatki są dziś ogromną atrakcją Madery. Urzekają zwłaszcza swoimi kolorami. Spacerując po okolicach Santany, z pewnością napotkamy nawet takie, które wciąż są zamieszkane, a w oknach suszy się pranie.

Atrakcje Madery

Kup książkę

Poleć książkę

SKARBY PRZYRODY

Quinta do Palheiro Ferreiro

Przepiękne ogrody w okolicy Funchal, należące do rodziny Blandy. Obowiązkowa wizyta dla wszystkich odwiedzających Maderę i kochających spacerować wśród przyrody. Znaleźć tu można elementy typowe dla ogrodów francuskich, jak i sentymentalnych ogrodów angielskich. Przy aranżowaniu krajobrazu tego miejsca wykorzystano też wodę.

Boca da Encumeada

Zaliczana jest do najpiękniejszych miejsc na Maderze. Leży w samym środku wyspy i stanowi wspaniały punkt widokowy. Rozległa panorama, która się z niej roztacza (od miasta Ribeira Brava aż po przylądek São Vicente) warta jest trudów wędrówki, zwłaszcza że trasa wiedzie wśród słynnych lasów wawrzynowych (*Laurissilva*), wpisanych na listę UNESCO.

Kup książkę

Poleć książkę

Atrakcje Madery

Jaskinie São Vicente

Jaskinie są niewątpliwym cudem natury i dowodem na wulkaniczne pochodzenie wyspy. Spacer po tym podziemnym labiryncie to prawdziwa wyprawa do wnętrza Ziemi, gdzie zobaczyć można zastygłe potoki lawy, wulkaniczne „stalaktyty” i urokliwe małe jeziora.

Rabaçal

Dolina Rabaçal to kraina rajskiej przyrody. W tym miejscu rozpoczynają się najpiękniejsze maderskie szlaki turystyczne. Wędrując nimi, mamy okazję podziwiać prastare lasy wawrzynowe (Laurissilva) – przyrodniczy relikwitu wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. Szczególnie wartą polecenia jest wędrownia do Dwudziestu Pięciu Źródeł.

Kup książkę

Poleć książkę

Calheta

To największa i najdalej na zachód wysunięta gmina Madery. Zajmuje ponad 116 km² i sąsiaduje z Porto Moniz, São Vicente i Ponta do Sol. W sumie mieszka tu 12 tys. mieszkańców w ośmiu parafiach: Arco da Calheta, Calheta, Estreito da Calheta, Fajã da Ovelha, Jardim do Mar, Paúl

do Mar, Ponta do Pargo i Prazeres. Nazwa Calheta pochodzi prawdopodobnie od tak samo brzmiącej nazwy małej zatoczki, nad którą założono pierwszą osadę. Region słynie zwłaszcza z przetwórstwa produktów rolnych, a także z winiarstwa oraz uprawy bananów i trzciny cukrowej. Dogodne

położenie nad brzegiem oceanu sprzyja również rybołówstwu.

Region ten był chętnie zamieszkiwany przez szlachtę, dlatego niektóre nazwy miejscowości wywodzą się od ich nazwisk, np. Lombo do Doutor, Lombo do Autouguia. Dziś Calheta jest niewątpliwie bardzo turystyczną gminą. Jest tu kilka piaszczystych plaż stworzonych przez ludzi (piasek przywieziony został głównie z Maroka i z Figueiry da Foz w Portugalii kontynentalnej). Przebiega tędy wiele szlaków turystycznych idealnych do pieszych wędrówek. Obowiązkowym punktem programu dla wszystkich odwiedzających ten region Madery jest

Rabaçal. To niesamowite miejsce znajduje się na początku doliny potoku Janela (Ribeira da Janela). Inne miejsca, które m.in. warto odwiedzić, to Quinta Pedagógica dos Prazeres i płaskowyż Paúl da Serra.

CALHETA – MIASTO

Największą atrakcją Calhety są piaszczyste plaże. Przyciągają one sporą liczbę turystów, gdyż na Maderze ciężko o złocisty piasek (jedynym wyjątkiem jest Prainha de São Lourenço położona w gminie Machico, która ma naturalny żółty piasek, jednak plaża ta, jak sama jej nazwa wskazuje,

Kup książkę

Poleć książkę

jest bardzo mała). Będąc w Calhecie, warto odwiedzić jeszcze kilka miejsc. Jednym z nich jest **Centro de Artes Casa da Mudaz**. Budynek wzniesiono według projektu architekta Paula Davida. W 2005 r. Centrum zostało nominowane do nagrody Miesa van der Rohe. Obecny budynek powstał w miejscu dawnego domu kultury (dziś dom kultury działa w części nowej budowli). Odbywają się w nim liczne wystawy tematyczne, promowana jest sztuka młodych artystów, jest też biblioteka i audytorium.

Kolejnym miejscem wartym odwiedzenia jest lokalny kościół parafialny – **Igreja Matriz do Espírito Santo**. Powstał on w XVII w. Na szczególną uwagę zasługuje jego sufit o idealnym geometrycznym wzorze. Bardzo podobny znajduje się w katedrze (Sé) w Funchal.

W Calhecie należy też odwiedzić **Sociedade dos Engenhos**, czyli fabrykę wódki i miodu produkowanego z cukru trzcinowego. Fabryka znajduje się nieopodal kościoła. Można zwiedzić jej wnętrza i zobaczyć przeróżne maszyny służące do wyrobu tych popularnych na Maderze produktów. Na koniec przewidziana jest słodka degustacja.

ARCO DA CALHETA

Góry, które otaczają tę małą miejscowość, tworzą łuk i stąd nazwa miejscowości (port. *arco* – łuk). Znajduje się tu mały kościółek parafialny św. Błażeja – **Igreja de São Brás**. Powstał on w XVII w., a kryje w swym wnętrzu przepiękne obrazy z XVI w. autorstwa portugalskich artystów.

Drugą świątynią w okolicy jest ★ **Capela da Nossa Senhora do Loreto**. To najstarsza kaplica na wyspie wzniesiona w stylu manuelińskim. Została zbudowana w XVI w. na polecenie dony Joany d'Eça, damy królowej Leonory. Świątynia znajduje się dziś na liście dziedzictwa kulturowego wyspy. Z kapliczką związane jest jedno z najważniejszych świąt tutejszej parafii – **Festa da Nossa Senhora do Loreto**. Odbywa się ono 8 września każdego roku i, tak jak to zwykle w takich przypadkach bywa, obchody mają charakter nie tylko religijny, ale i folklorystyczny. Po ceremonii religijnej odbywa się festyn, na którym nie może zabraknąć tradycyjnych potraw maderskich. Wszystko dzieje się przy akompaniamencie ludowych zespołów muzycznych.

▼ Paúl da Serra

Kup książkę

Poleć książkę

ESTREITO DA CALHETA

W tej malutkiej parafii, a dokładnie w miejscowości Lombo dos Reis, znajduje się **Capela dos Reis Magos**, czyli kaplica Trzech Króli. Została ona zbudowana w 1. poł. XVI w. z inicjatywy Francisca Homema Gouveię i jego małżonki dony Isabel Afonso. W środku znajduje się przepiękny tryptyk przedstawiający pokłon Trzech Króli. Jego wykonanie zlecono najlepszym artystom z Antwerpii.

W samym Estreito da Calheta na uwagę zasługuje **Igreja Paroquial de Nossa Senhora da Graça**. Świątynia ta powstała na przełomie XV i XVI w. na miejscu kapliczki pod tym samym wezwaniem.

PAÚL DA SERRA

To senny, lecz jednocześnie piękny płaskowyż, położony na 1200–1500 m n.p.m. Warto się tam wybrać choćby dla przepięknych widoków. Miejsce to jest zwykle zimne i spowite mgłą. Tym, którzy wybierają się na wycieczki piesze w te okolice, zaleca się zabrać ciepłe ubranie. Po drodze miniemy liczne

wiatraki, które wykorzystywane są jako źródło energii elektrycznej. W okolicy znajduje się miejsce zwane **Bica da Cana** – są to pastwiska, na których wypasają się niezliczone stada owiec.

PAÚL DO MAR

Słynie z olbrzymich fal morskich i tu właśnie ściągają wielbiciele windsurfingu. Sama miejscowość to mała, bardzo malownicza wioska rybacka. Ciekawostką są pozostałości po dawnej fabryce konserw. W 1912 r. powstały tu zakłady, w których puszkowano tuńczyka. Po fabryce zachował się stary komin.

PONTA DO PARGO

Przylądek Pargo to najdalej wysunięty na zachód punkt Madery, a zarazem nazwa wioski i parafii (*freguesia*) w gminie Calheta. Znajduje się na nim latarnia morska ★ **Farol da Ponta do Pargo**. Uruchomiona została 5 VI 1922 r. Jej wieża ma wysokość 14 m. Jest to obowiązkowy przystanek dla wszystkich turystów, bowiem rozciąga się stąd wspaniały

▼ Ponta do Pargo

Kup książkę

Poleć książkę

widok na ocean i na wyspę. W wiosce w drugiej połowie września odbywa się ciekawy festyn – **Festa do Pêro** (Święto Jabłek). Zjeżdżają się na nie rolnicy z całej wyspy. Imprezie towarzyszą tańce i śpiewy oraz serwowane są różne lokalne dania kuchni maderskiej.

RABAÇAŁ

Dolina Rabaçał to miejsce dla miłośników pieszych wędrówek, natury i pięknych widoków. Można stąd wyruszyć na trzy różne szlaki wiodące wzdłuż lewad: **Levada do Risco**, **Levada das 25 Fontes** i **Levada da Rocha Vermelha**. Pierwsza z nich to właściwie krótki, bo mniej więcej 15-minutowy spacer, który kończy się pod wspaniałym wodospadem, spadającym z prawie stumetrowego urwiska.

Po powrocie tą samą drogą do doliny Rabaçał powinniśmy (i to koniecznie!)

wyruszyć na szlak ★ **Levada das 25 Fontes** (inna stosowana czasem nazwa to Levada Nova do Rabaçał). To chyba najstojniejszy szlak na Maderze, a swą sławę zawdzięcza niesamowitemu pięknu przyrody, wśród której wiedz. To niczym podróż do źródeł – do 25 źródeł, jak wskazuje nazwa (są to źródła potoku Janela, który uchodzi do oceanu na północy wyspy, w miejscowości Ribeira da Janela nieopodal Porto do Moniz). Trasa biegnie przez **lasy wawrzynowe** (*Laurissilva*), które wpisane zostały na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Ten kanał irygacyjny został zbudowany w 1855 r. i jego głównym zadaniem było wówczas nawadnianie terenów w regionie Calheta. Dziś jest jedną z najpiękniejszych i dosyć prostych do pokonania lewad. Wystarczy pamiętać o dobrych butach i zapasie wody. Cały szlak ma ok. 4,6 km. W sumie do przejścia będzie 9,2 km,

▼ Rabaçał

Kup książkę

Poleć książkę

licząc drogę powrotną. Szacowany czas spaceru to mniej więcej 3 godz.

Jeśli starczy sił i czasu, można kontynuować wycieczkę, na wytrwałych wędrowców

czeka bowiem jeszcze **Levada da Rocha Vermelha**. Zaczyna się w dolinie Rabaçal i biegnie już nie przez lasy, ale przez otwartą przestrzeń. Wokół roztaczają się przepiękne widoki.

Noclegi

- ◆ **Hotel Calheta Beach**, Vila da Calheta, Calheta, tel.: +351 291 820300, www.calheta-beach.com. Hotel znajduje się przy samej plaży o złocistożółtym piasku. Pokoje od 70 EUR. Przy hotelu działa bar, restauracja. Do dyspozycji gości jest również siłownia, basen i jacuzzi.
- ◆ **Hotel Jardim Atlântico**, Lombo da Rocha, Prazeres, Calheta, tel.: +351 291 820220, www.jardimatlantico.com. Apartamenty i nowoczesne domki letniskowe. Kompleks hotelowy położony na wzgórzu. Cudowne widoki na ocean. Spokojne miejsce. Do dyspozycji gości odkryty basen. W hotelu można wypożyczyć rower. Nocleg od 50 EUR za dobę od osoby.
- ◆ **Hotel Paul do Mar – Aparthotel**, Ribeira das Galinhas, Calheta, tel.: +351 291 724229, www.hotelpauldomar.com. Hotel zbudowany na klifie. Piękny widok na ocean. Apartamenty z aneksem kuchennym, bardzo dobrze wyposażone. Ceny od 50 EUR za dobę.
- ◆ **Hotel Pico da Urze**, Sítio do Ovil, Paúl da Serra, Calheta, tel.: +351 291 820150, www.hotelpicodaurze.com. Hotel posiada 27 pokoi z balkonami z widokiem na góry lub ocean. Bardzo spokojna i cicha okolica. Ceny od 30 EUR za dobę. Przy hotelu działa restauracja i bar.

Wyżywienie

- ◆ **Chico**, Sítio da Igreja, Prazeres, Calheta. Tradycyjna kuchnia portugalska. Przyjemny wystrój. Specjalność to *arroz de marisco*, czyli ryż z owocami morza.
- ◆ **Jungle Rain Café**, Sítio do Ovil, Paúl da Serra, Calheta. Oryginalny wystrój.

Goście poczuć się niczym w prawdziwej dżungli, co ucieszy zwłaszcza najmłodszych. Kuchnia międzynarodowa.

- ◆ **Onda Azul Restaurant**, Vila da Calheta 133, www.hotelcalhetabeach.com. Restauracja hotelowa z letnim ogródkiem na zewnątrz. Przyjemny wystrój. W karcie kuchnia maderska.
- ◆ **O Precipício**, Fajã da Ovelha, Calheta. Kuchnia maderska. Można spróbować tradycyjnego szaszłyka (*espetada*). Piękne widoki.
- ◆ **O Tosco**, Sítio da Estacada, Calheta. Mała restauracja w Sítio da Estacada w Calheta. W karcie dania portugalskie.
- ◆ **Pastor do Paul Grill**, Sítio do Ovil, Paúl da Serra, Calheta, www.hotelpicodaurze.com. Regionalna kuchnia maderska. Restauracja należy do hotelu Pico da Urze. W karcie m.in. *espetadas*, czyli tradycyjne szaszłyki.
- ◆ **Restaurante Convento das Vinhas**, Sítio do Convento, Calheta. Warto zarezerwować stół z widokiem na ocean. Zawsze świeże ryby oraz duży wybór win.

Informator

- ◆ **Centro de Artes Casa da Mudas**, Estrada Simão Gonçalves da Câmara 37, Calheta, tel.: +351 291 820900, e-mail: info@centrodasartes.com. Otwarte: wt.–nd. 10.00–13.00 i 14.00–18.00. Cena biletu: normalny 5 EUR, ulgowy 2,5 EUR.
- ◆ **Quinta Pedagógica dos Prazeres**, Sítio da Igreja, Prazeres, Calheta, tel.: +351 291 822204, www.prazeresdaquinta.com.
- ◆ **Sociedade dos Engenheiros da Calheta**, Avenida D. Manuel I 29, Calheta, tel.: +351 291 822264, www.engenhosdacalheta.com. Otwarte: pn.–pt. 8.00–18.00, sb., nd. 9.00–13.00 i 14.00–18.00.

Carros do cesto

Konieczność sprawnego poruszania się i przewożenia towarów na Maderze – wyspie małej, lecz bardzo górzystej – od zawsze zmuszała jej mieszkańców do poszukiwania nowych sposobów transportu.

Jednym z efektów pomysłowości i zaradności Maderczyków są słynne *carros do cesto* – pojazdy przypominające sanie. Służyły one do przewożenia osób stromymi ulicami Monte i rolę tę spełniają także dziś, stanowiąc jedną z głównych atrakcji turystycznych Madery. Sanie mogą pomieścić do trzech pasażerów. Pojazdem kieruje zwykle dwóch silnych mężczyzn (zwanych *carreiros*), którzy najpierw rozpędzają sanie, a później, stojąc na płozach, kontrolują jazdę. Ten popularny niegdyś środek transportu pojawił się w połowie XIX w. wraz z przybyciem do Monte pierwszych gości z zagranicy, którzy kwatrowani byli w tu-tejszych pałacykach (np. w Monte Palace).

Sanie umożliwiały szybkie przemieszczanie się do niżej położonych części miasta po bardzo stromych ulicach. Dopiero w 1893 r. wybudowano kolej Comboio do Monte, która pozwalała na szybką komunikację z Funchal.

Kup książkę

Poleć książkę

Działała ona jedynie do 1943 r. Dziś do Monte dojechać można samochodem, autobusem miejskim lub kolejką linową. *Carros do cesto* funkcjonują dalej i stanowią wielką atrakcję dla turystów. Początek głównej trasy znajduje się nieopodal kościoła **Nossa Senhora do Monte**, a końcowy przystanek jest tuż przy **Livramento**. Zjazd w dół z zawrotną prędkością (nawet do 80 km/godz.!) jest z pewnością dużym przeżyciem.

Na Maderze popularne były również swego rodzaju hamaki i sieci, w których początkowo transportowano chorych, a później także osoby z wyższych sfer. Taki hamak – zwany po portugalsku *rede* albo *palanquim* – zawieszony był na solidnym drzewie, który nieśli na ramionach niewolnicy lub miejscowi wieśniacy. Dla wielu Maderczyków transportowanie ludzi w taki sposób było jedynym źródłem dochodu. Do przewożenia osób często wykorzystywane też były zwierzęta. Specjalne zadane sianie na płozach ciągnięte przez woły to tzw. *carros de bois*. Służyły one przede wszystkim do wycieczek turystycznych po

wyspie i wynajmowane były przez odwiedzających Maderę gości z wyższych sfer. Woły wykorzystywano również do przewożenia produktów handlowych, zwłaszcza bananów.

Wiele z tych popularnych niegdyś środków transportu można zobaczyć na starych obrazach, rysunkach, a nawet fotografiach. Ciekawy album – zawierający zdjęcia uwieczniające m.in. nietypowe maderskie pojazdy – znajduje się w zbiorach **Muzeum Fotografii Vicentes** w Funchal. Wielu przybyszów, w tym wielu znanych ludzi goszczących na Maderze, fotografowanych było w wycieczkowych „hamakach”. Takie zdjęcie ma m.in. Robert Reid Kalley – słynny lekarz i pastor szkocki, który w 1838 r. przybył na Maderę wraz z żoną, a kilka lat później założył w Funchal szpital.

Oryginalne maderskie pojazdy odnaleźć również można na ilustracjach Isabelli Hurst de França (zob. s. 67), zafascynowanej życiem codziennym maderskiej społeczności. Jej dzienniki to jedna z najlepszych książek podróżniczych po wyspie. Wiele innych ciekawych grafik i zdjęć znajduje się w Madeira Story Centre w Funchal, gdzie dokładniej można poznać kulturę i historię wyspy, w tym także dzieje rozwoju lotnictwa cywilnego na wyspie: od pierwszych lotów oferowanych przez linie lotnicze Aquila Airways, których samoloty lądowały na wodach zatoki Funchal (a pasażerowie dowożeni byli statkami na brzeg) aż po czasy obecne, w których działa nowoczesny port lotniczy w Santa Cruz.

Kup książkę

Poleć książkę

Porto Moniz

Gmina Porto Moniz zajmuje powierzchnię 82,93 km² i sąsiaduje z gminami: São Vicente, Calheta i Ponta do Sol. Liczy 3 tys. mieszkańców i podzielona jest na cztery parafie: Porto Moniz, Achada da Cruz, Ribeira da Nela oraz Seixal.

Nazwa Porto Moniz wywodzi się od nazwiska szlachcica Francisca Moniza, który mieszkał na tych ziemiach w XIX w. Najpierw nazwano jego nazwiskiem port (*porto*), później mianem Porto Moniz określano całą miejscowość, a następnie gminę. Francisco

Moniz pochodził z Algarve i ożenił się z Doną Filipą da Câmara, wnuczką Zarca. Na Madeirze przeprowadzał kolonizację dzisiejszego Porto Moniz, która odbyła się pod koniec XVI w. Moniz wybudował też kapliczkę – Capela da Nossa Senhora da Conceição, wokół której koncentrowało się życie nowo powstałej osady. Nowi mieszkańcy Porto Moniz zajmowali się początkowo hodowlą zwierząt, uprawą zboża i drwalnictwem. W XIX w. zaczęto tu uprawiać ziemniaki, które były podstawowym źródłem wyżywienia na wyspie.

▼ Baseny skalne w Porto Moniz

Kup książkę

Poleć książkę

W Porto Moniz istnieją też liczne winnice, a jego mieszkańcy do dziś zajmują się produkcją wina. Obecnie region ten żyje głównie z turystyki. Przez długi czas ten piękny zakątek Madery był odcity od reszty wyspy trudnymi do przejechania górami. Ciężko było dotrzeć do tej odizolowanej, lecz jednocześnie malowniczej i pełnej wdzięku miejscowości. Dopiero po II wojnie światowej wybudowano tu drogę, która połączyła Porto Moniz z São Vicente. Dzięki niej świat odkrył tę pełną uroku miejscowość, a zwłaszcza jej naturalne baseny skalne, będące dziś największą atrakcją turystyczną całej gminy. Baseny te powstały w dawnych kraterach wulkanicznych i napełniane są w naturalny sposób przez fale oceaniczne.

PORTO MONIZ – MIASTO

Igreja Matriz da Nossa Senhora da Conceição, czyli tutejszy kościół parafialny, powstał w XVII w. w miejscu kapliczki, którą niegdyś ufundował w założonej przez siebie osadzie Francisco Moniz. Kościół ten zasługuje na szczególną uwagę ze względu na **kaplicę Najświętszego Sakramentu** (Capela de Santíssimo Sacramento). Kaplicę ufundował kapitan Manuel Rodrigues Ferreira Ferro, który zmarł w 1717 r., a jego szczątki spoczywają w tym kościele.

W Porto Moniz znajduje się również **Capela de Santa Maria Madalena**. 22 czerwca każdego roku w Porto Moniz odbywa się Święto Marii Magdaleny i właśnie wtedy ta mała kapliczka staje się centralnym

Kup książkę

Poleć książkę

punktem tego wydarzenia. Oprócz religijnego (nabożeństwa, procesja) święto ma też charakter ludowy. **Festa de Santa Maria Madalena** obchodzone jest od XVII w. i jest to bardzo ważna uroczystość dla całej społeczności gminy.

Odvisdzając Porto Moniz, nie wolno nam pominąć dwóch największych atrakcji tej miejscowości. Pierwsza z nich to bez wątpienia ★ **Aquário da Madeira**, czyli akwarium znajdujące się w doskonałej re-plice fortu św. Jana Chrzciela (Forte de São João Baptista), który istniał w tym miejscu od 1730 r. i wielokrotnie bronił Porto Moniz przed najazdami piratów. W 1998 r. urząd miasta Porto Moniz postanowił, wykorzystując ruiny, odbudować fort tak, by z zewnątrz wyglądał jak dawniej. Wnętrze jednak zostało całkowicie zmienione i przystosowane na potrzeby przyszłego akwarium. Dziś znajduje się tam jedenaście zbiorników wodnych, a w nich podziwiać można podwodny świat Madery. Największy zbiornik wypełniony jest 0,5 mln l wody morskiej i żyje w nim ok. 60 gatunków ryb. Prawdziwy raj dla pasjonatów morskiej fauny i flory. Zachwycone z pewnością też będą dzieci, bo to prawdziwa żywa lekcja biologii oraz sporo dobrej zabawy.

Wartym odwiedzenia miejscem jest również bez wątpienia ★ **Centro Ciência Viva**, czyli Centrum Żywej Nauki. A w nim czeka wiele interaktywnych atrakcji dla dzieci i dorosłych. To nowoczesne muzeum ma na celu promować naukę i wiedzę poprzez liczne wystawy, gry i zajęcia dydaktyczne. Dla najmłodszych przewidziane są różne zajęcia i pokazy pozwalające na naukę przez dotyk, eksperyment i własne badania. Centrum Żywej Nauki dysponuje też audytorium, które może pomieścić do 150 osób. Często organizowane są w nim kongresy i konferencje naukowe.

Będąc w Porto Moniz w lipcu, możemy trafić na **Tydzień Morza** (Semana do Mar), podczas którego odbywają się liczne ciekawe imprezy. Przez kilka dni codziennie organizowane są konkursy, gry, zawody oraz przedstawienia. Tematem przewodnim jest oczywiście morze. Święto to przyciąga wielu turystów oraz mieszkańców innych miejscowości. Całą uroczystości towarzyszy targ książek oraz serwowane są specjalny lokalnej kuchni.

Miłośnikom gastronomii poleca się odwiedzić Porto Moniz w styczniu, ponieważ w ostatnią niedzielę tego miesiąca odbywa się tu bardzo popularna **Festa do Cozido**, znana też jako **Festa do Panelo**. Cała impreza towarzyszy degustacji słynnego dania *cozido à portuguesa*, czyli potrawy składającej się z gotowanych warzyw i mięsa w przeróżnych wariantach w zależności od regionu. W Porto Moniz danie to nazywa się *panelo*, stąd druga nazwa tego święta, które przyciąga tu wielu gości z innych regionów oraz turystów. Mówiąc o lokalnej kuchni, należy wspomnieć o pstrągach, które hoduje się powszechnie w gminie Porto Moniz, a zwłaszcza w Chão da Ribeira w parafii Seixal i które stanowią jeden z przysmaków tutejszych stołów. Smakowite jest również wino, bo tu uprawia się jeden z najlepszych na Maderze szczepów winogron – *sercial*. Porto Moniz to zatem miejsce szczególnie godne polecenia smakoszom.

Aby nacieszyć oczy przepięknymi widokami, trzeba się koniecznie zdecydować na przejażdżkę ★ nowoczesną kolejką linową łączącą **Achadas da Cruz** z plażą **Fajã da Quebrada Nova**. Zarówno z kabiny kolejki, jak i ze szczytu (czyli ze wsi Achadas da Cruz) rozciąga się zapierająca dech w piersiach panorama pobliskiego wybrzeża i oceanu. Wrażenia będą niezapomniane. Tej atrakcji nie poleca się jednak osobom cierpiącym na

Kup książkę

Poleć książkę

lęk wysokości, gdyż zjazd i wyjazd naprawdę mogą przyprawić o zawroty głowy; **i** kolejka kursuje codziennie 10.00–18.00. Warto dodać, że **Teleférico Achadas da Cruz** jest również codziennym środkiem transportu dla miejscowych rolników, i to właśnie z myślą o tutejszych mieszkańcach (a nie o turystach) kolejka ta została zbudowana.

SEIXAL

To mała senna miejscowość, w której można szukać odpoczynku z dala od zgiełku, jaki panuje w miejscach bardziej uczęszczanych przez turystów. Jest doskonałą bazą wypadową wycieczek po okolicy, a amatorzy kąpieli morskich mogą skorzystać z istniejących tu naturalnych basenów. Tak samo jak w Porto Moniz powstały one w dawnych kraterach wulkanicznych. **★ Piscinas Naturais do Seixal** są strzeżone przez ratowników,

w ich pobliżu znajdują się prysznice i toalety. Sama miejscowość nie ma wiele do zaoferowania. Warto jednak spacerować się jej małutkimi uliczkami i poobserwować spokojne życie mieszkańców. Większość z nich żyje głównie z rolnictwa. To właśnie w Seixal uprawia się szczep winorośli zwany *sercial*, który służy do wyrobu najwytrawniejszego wina maderskiego. Winnice porastają zbocza okolicznych gór. Można wybrać się na wycieczkę, by przyrzeć się z bliska uprawie winorośli. Żyzna dolina Seixal to również idealne miejsce do uprawy egzotycznych owoców.

Z Seixal można wyruszyć w stronę **★ CHÃO DA RIBEIRA**. Jest to miejscowość, która znajduje się w rozległej dolinie i otoczona jest lasami wawrzynowymi (*Laurissilva*), które w 1999 r. zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. W Chão da Ribeira

▼ Naturalne baseny Porto Moniz

Kup książkę

Poleć książkę

Madera

- Lewady i plaże oceaniczne
- Klify i wyniosłe góry
- Lasy wawrzynowe
- Wino i egzotyczne owoce
- Górskie wioski i rybackie porty

fol. na okładce: Fotolia.com

Atlantydy nigdy nie odnaleziono, łatwo za to odszukać „wyspę kwiatów” – to **Madera**, rajski ogród pośrodku oceanu, podnoszący się z wód wysokimi klifami. Panuje tu wieczna wiosna, co czyni z tego skrawka lądu subtropikalną oazę, pełną kwiatów i aromatycznych owoców. Można tu wędrować po słynnych górskich lewadach, plażować i nurkować. Wieczorami zaś delektować się specjałami miejscowej kuchni i poszukiwać egzotycznych nut w smaku doskonałej... madery.

 travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne ułatwią zaplanowanie podróży. Przewodnik uzupełniają czytelne mapy, starannie dobrane zdjęcia i liczne ramki z ciekawostkami. Wszystko to w połączeniu z poręcznym formatem i atrakcyjną szatą graficzną sprawia, że Travelbook to najlepszy wybór dla ciekawych świata.

Nr katalogowy: 25101

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Bezdroża

Przewodniki ludzi i zwierząt

Sprawdź najnowsze promocje:

• <http://bezdroza.pl/promocje>

Przewodniki najchętniej czytane:

• <http://bezdroza.pl/bestsellery>

Zamów informator podróżniczy:

• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

<http://bezdroza.pl>

ISBN 978-83-283-0084-2

9 788328 300842 >

Cena 24,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA